

OR. / Dep.
403
31082011

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

DATUM: 31 AUG. 2011

DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP.

Gelet op de artikelen 3 en 4 van de Monumentenwet 1988 (Staatsblad 1988 nr. 638);

Gehoord de gemeente waarin de hierna te noemen onroerende zaak is gelegen;
Gehoord gedeputeerde staten van de provincie waarin de hierna te noemen onroerende zaak is gelegen, indien dit zich bevindt buiten de in artikel 20a, eerste lid, van de Wegenverkeerswet 1994 (Staatsblad 1994 nr. 475) bedoelde bebouwde kom;
Gehoord de Raad voor cultuur;

BESLUIT

De als volgt aan te duiden onroerende zaak aan te wijzen als beschermd monument:

Provincie : Zuid-Holland Monumentnummer : 530938
Gemeente : Vlaardingen

PLAATSELIJKE AANDUIDING

Plaats : Vlaardingen
Straat : Rotterdamseweg
Huisnummer : 55

KADASTRALE AANDUIDING
EN
KADASTRALE TENAAMSTELLING

Kad. Gemeente : Vlaardingen
Sectie : G
Nummer : 2968

Soort recht : Recht van eigendom
Gerechtigde : Gemeente Vlaardingen

Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
T 033 42 17 421
F 033 42 17 799
info@cultureelerfgoed.nl
www.cultureelerfgoed.nl

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort

1,130812192105

Straat : Postbus 1002
Woonplaats : 3130 EB VLAARDINGEN

Soort recht : Recht van erfpacht
Gerechtigde : Samenwerkingsstichting voor BVE en VO in het
Westland en de Nieuwe Waterweg Noord

Straat : Schiedamsedijk 114
Woonplaats : 3134 KK VLAARDINGEN

Soort recht : Verzoeker
Gerechtigde : RCE
Straat : Postbus 1600
Woonplaats : 3800 BP AMERSFOORT

OMSCHRIJVING

Inleiding

SCHOOLGEBOUW van het voormalige Christelijke Groen van Prinsterer Lyceum, gelegen in Vlaardingen op de hoek van de Rotterdamseweg en de Van Hogendorpstraat. Het gebouw werd opgetrokken tussen 1954 en 1956. Het was de eerste middelbare school die architect C. Elffers (1898-1987) ontwierp. In oorsprong kreeg Elffers in 1952 de opdracht samen met architect B.J.K. Cramer, maar deze moest zich vanwege gezondheidsredenen in een vrij vroeg stadium terugtrekken uit de planvoorbereidingen. Elffers wilde met het Groen van Prinsterer Lyceum een schoolgebouw realiseren dat bij de leerlingen een gevoel van blijheid zou opwekken, en een sfeer waarin de persoonlijkheid van de kinderen zich harmonisch zou kunnen ontwikkelen. Het Groen van Prinsterer Lyceum maakt onderdeel uit van de door stedenbouwkundige W. van Tijen ontworpen naoorlogse wijk Babberspolder, waarin het schoolgebouw een markante positie inneemt. In de gymzaal / aula bevindt zich een elektronpneumatisch orgel dat daar in 1956 door de fa. Spiering uit Dordrecht werd geplaatst. Dit omdat het Lyceum in de beginjaren tevens als kerkruimte gebruikt werd. Het orgel is vanuit de zaal gezien aan de linkerkant van het podium in de lengterichting opgebouwd. De kas van het instrument heeft geen front, maar is aan de zij- en voorzijde voorzien van lattenroosters. Vanuit de zaal is van het orgel alleen het lattenrooster aan de voorzijde zichtbaar. Het orgel vertegenwoordigt geen monumentale waarde en valt buiten de bescherming van rijkswege. De school heeft ten gevolge van onderwijsvernieuwingen in de loop der jaren een aantal wijzigingen ondergaan. Het oorspronkelijke kleurenschema (dat naar de functionele aard van de ruimte concentratie dan wel activiteit zou stimuleren) is daardoor niet meer aanwezig en diverse vensterpartijen zijn vervangen. Ten gevolge van de toename van het aantal leerlingen is de school drie keer uitgebreid. Elffers was verantwoordelijk voor zowel het ontwerp van de eerste uitbreiding die plaatsvond van 1961 tot 1963 (gymzaal), als de tweede uitbreiding in 1970 (nieuwe vleugel aan de achterzijde van de school). Deze uitbreidingen sluiten qua materialisering, architectonische vormgeving en kleurgebruik aan bij het

1.130812192107

oorspronkelijke schoolgebouw uit 1956. De derde uitbreiding dateert van 1998 (half rond bouwvolume direct tegen de achtergevel), en was van de hand van het bureau Van den Berg Kruisheer Elffers, de voortzetting van het bureau van Elffers. Deze uitbreiding kent een in vormtaal en materiaalgebruik contrasterend karakter ten opzichte van het bestaande werk. De uitbreidingen na de oorspronkelijke bouwtijd vallen buiten de bescherming van rijkswege. Eveneens buiten de rijksbescherming vallen het schoolplein en de omringende groenvoorziening, van de hand van A.G. Boxman uit Rotterdam. Het kunstwerk boven de hoofdentree is afkomstig van een ander gebouw in Vlaardingen. Het is daar in 2008 geplaatst op initiatief van de toenmalige schooldirecteur. Dit onderdeel valt eveneens buiten de bescherming van rijkswege.

Omschrijving

De samengestelde plattegrond van het SCHOOLGEBOUW van het voormalige Groen van Prinsterer Lyceum bestaat uit een langgerekte lokalenvleugel die evenwijdig aan de Rotterdamseweg is gelegen. Haaks op de linkerzijde van de voorgevel van de lokalenvleugel bevindt zich een bouwvolume met daarin de administratieve en bestuursfuncties. Tegen de achtergevel van de lokalenvleugel - recht achter de hoofdentree - bevindt zich een tweede haaks volume, dat tevens het verbindende element vormt naar de evenwijdig aan de lokalenvleugel gelegen gymzaal / aula. Het gebouw is opgetrokken in een gewapend betonconstructie. In het drie bouwlagen hoge volume dat evenwijdig aan de Rotterdamse weg is gesitueerd, zijn in een heldere structuur ter weerszijden van een lange gang de lokalen gesitueerd. Fietsen- en brommerstalling waren ondergebracht in het souterrain van dit bouwdeel. In de voorgevel van dit volume bevindt zich - geheel links in de gevel - de hoofdentree van de school. De entreepartij wordt gemarkeerd door een trap met bordes en een luifel. Inwendig bevindt zich direct achter de entree een hal met vide. De vide is in de buitengevel zichtbaar in de vorm van een glaspui die vrijwel de gehele hoogte van het gebouw beslaat. In de hal achter de hoofdentree bevindt zich het hoofdtrappenhuis, dat nog zijn oorspronkelijke vloerafwerking en traphekken bezit. In de hal bevindt zich voorts een kunstwerk dat van de hand van mej. Hank Hans is. Dit bestaat uit negen kleine beeldhouwwerken van de hoofden van geleerden door de eeuwen heen. Naast Groen van Prinsterer zijn hier Augustinus, Plato, Sophocles, Homerus, Van 't Hoff, Lorentz, Christiaan Huygens en Antony van Leeuwenhoek weergegeven. De architectuur van de lokalenvleugel wordt grotendeels bepaald door de ritmiek van het wit geschilderde betonskelet. Bovenop de lokalenvleugel bevindt zich een kleine klokkentoren die is opgebouwd uit twee witgeverfde betonnen spanten. Hierin bevindt zich een luidklok, die werd gemaakt door de Fa. Gebr. van Bergen uit Midwolda. Direct links van de hoofdentree bevindt zich, haaks op de lokalenvleugel, een vooruitspringend volume dat twee bouwlagen telt. In deze administratieve / bestuursvleugel bevond zich van oorsprong (op de begane grond) de kantine. Op de verdieping waren de bibliotheek, de administratieruimte en de kamer van de rector gesitueerd. Dit volume is opgetrokken uit lichtgele baksteen in kettingverband en wordt afgesloten door een witte horizontale band uit

1.130812192108

beton. Op de kopgevel van dit volume bevindt zich, ter hoogte van de oorspronkelijke rectorkamer, een pui met een raam, deur en een klein uitspringend balkon. Boven de pui bevindt zich een betonnen reliëf. Dit kunstwerk werd - net als het kunstwerk in de hal - gemaakt door mej. Hank Hans, en heeft het volgende onderwerp: 'De Zaaier, ook al gaat hij wenend, zaait, maar hij keert juichend weder, dragende zijn schoven' (naar Psalm 126 uit het Oude Testament). In het haakse volume tegen de achtergevel waren de scheikunde-, biologie-, en natuurkundelokalen ondergebracht. De architectonische vormgeving van de gevels van dit volume is vergelijkbaar met die van het hoofdgebouw. Via het bouwdeel met de scheikunde-, biologie-, en natuurkundelokalen kon de gymzaal worden bereikt, die tevens dienst deed als aula. Dit volume is - net als de bestuursvleugel - opgetrokken uit gele baksteen in kettingverband, en wordt eveneens afgesloten door een witte horizontale betonnen band. Hierin bevinden zich een aantal langgerekte, lage vensters. In het midden van de achtergevel van de gymzaal bevindt zich een iets teruggelagen pui die wordt geleed door de verticale witgeschilderde spanten van het betonskelet.

Waardering

Het SCHOOLGEBOUW van het voormalige Groen van Prinsterer Lyceum is van algemeen belang als een vroeg toonbeeld van een naoorlogs schoolgebouw waarin de destijds levende ideeën over onderwijsvernieuwing worden weerspiegeld. Het schoolgebouw vertegenwoordigt stedenbouwkundige waarde in de door stedenbouwkundige Van Tijen ontworpen naoorlogse wijk Babberspolder. Binnen het oeuvre van architect C. Elffers neemt het gebouw een bijzondere plaats in, als de eerste van een reeks middelbare scholen die hij overal in Nederland ontwierp. Ondanks de latere aanpassingen en uitbreidingen (allen ontworpen door Elffers of diens architectenbureau) die de school ten gevolge van onderwijskundige vernieuwingen heeft ondergaan, is de structuur en het karakter van het oorspronkelijke gebouw nog altijd duidelijk aanwezig. Het schoolgebouw is voorts van belang vanwege de aanwezige kunstwerken.

Voor de overwegingen die aan dit besluit ten grondslag liggen, wordt verwezen naar de bij dit besluit gevoegde bijlage, die geacht moet worden in dit besluit te zijn herhaald en opgenomen, alsmede naar de bovengemelde omschrijving.

Een afschrift van dit besluit zal, onder gelijke dagtekening, worden verzonden aan:

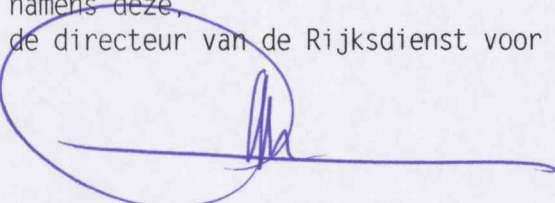
- RCE
Postbus 1600
3800 BP AMERSFOORT
- Samenwerkingsst. voor BVE / VO in het Westland en Nieuwe Waterweg Noord

Schiedamsedijk 114
3134 KK VLAARDINGEN
- Gemeente Vlaardingen
Postbus 1002
3130 EB VLAARDINGEN
- Provincie Zuid-Holland
- Gemeente Vlaardingen

Burgemeester en wethouders van de gemeente waarin het monument is gelegen, leggen dit besluit op de secretarie ter inzage. De burgemeester maakt de terinzagelegging op de gebruikelijke wijze bekend.

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,

drs. Cees van 't Veen

BESLUITMOTIVERING

- bijlage bij besluit op verzoek tot aanwijzing als beschermd monument als bedoeld in artikel 3, zevende lid, van de Monumentenwet 1988 -

betreffende

Schoolgebouw (1954-1956) van het voormalige Groen van Prinsterer Lyceum op samengestelde plattegrond

gemeente	: Vlaardingen
plaats	: Vlaardingen
straat en huisnummer	: Rotterdamseweg 55
nummer	: 530938

=====

AANLEIDING

De aanwijzing gebeurt op voorstel van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

De aanwijzingsprocedure, bedoeld in artikel 3 van de Monumentenwet 1988, is gestart op 28 mei 2008.

AANWIJZINGSBELEID

Vanaf 1 januari 2009 geldt de Beleidsregel aanwijzing beschermde monumenten 2009, beleidsregel van de Minister van OCW van 18 december 2008, Staatscourant 5 januari 2009, nr. 169 (hierna: Beleidsregel 2009).

In artikel 10, eerste lid, van de Beleidsregel 2009 is bepaald dat de artikelen 4 tot en met 9 niet van toepassing zijn op een monument of een archeologisch monument ten aanzien waarvan voor 1 januari 2009:

- a. een verzoek als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Monumentenwet 1988, zoals dat artikellid op 31 december 2008 luidde, is ingediend,
- b. de procedure als bedoeld in artikel 3 van de Monumentenwet 1988, zoals dat artikel op 31 december 2008 luidde, is aangevangen, of
- c. door of namens de minister bij een belanghebbende dan wel door een provincie of een gemeente het gerechtvaardigde vertrouwen is gewekt dat het voornemen bestaat het monument of het archeologisch monument op grond van artikel 3 van de Monumentenwet 1988, zoals dat op 31 december 2008 luidde, aan te wijzen als beschermd monument.

In het onderhavige geval is de procedure als bedoeld in artikel 3 van de Monumentenwet 1988, zoals dat artikel op 31 december 2008 luidde, aangevangen voor 1 januari 2009.

1,130812192110

1.130812192111

In artikel 10, tweede lid, van de Beleidsregel 2009 is bepaald dat de Tijdelijke beleidsregel aanwijzing beschermde monumenten 2007 van overeenkomstige toepassing is op een monument of een archeologisch monument als bedoeld in artikel 10, eerste lid, van de Beleidsregel 2009.

Op 1 juli 2007 is de Tijdelijke beleidsregel aanwijzing beschermde monumenten 2007, beleidsregel van de Minister van OCW van 13 juni 2007, Stcrt. 20 juni 2007, nr. 116, in werking getreden (hierna: Tijdelijke beleidsregel 2007).

In artikel 6, eerste lid, van de Tijdelijke beleidsregel 2007 is bepaald dat de artikelen 2, 3, 4 en 5 van toepassing zijn op een monument, ten aanzien waarvan na 23 juli 2004 de aanwijzingsprocedure is gestart. In het onderhavige geval is de aanwijzingsprocedure gestart na 23 juli 2004. Op het aanwijzingsverzoek is de Tijdelijke beleidsregel 2007 dan ook van toepassing.

In artikel 6, tweede lid, van de Tijdelijke beleidsregel 2007 is bepaald dat de artikelen 2, 3, 4 en 5 niet van toepassing zijn op een monument ten aanzien waarvan vóór 23 juli 2004 door of namens de minister bij belanghebbenden dan wel provincie of gemeente het gerechtvaardigde vertrouwen is gewekt dat het zal worden aangewezen. In het onderhavige geval is dit niet van toepassing.

Op grond van artikel 3 van de Tijdelijke beleidsregel 2007 vindt alleen aanwijzing als beschermd monument plaats van gebouwde objecten die zijn vervaardigd vanaf 1940, indien het monument:

- a. vanwege zijn schoonheid, betekenis voor de wetenschap of cultuurhistorische waarde kan worden aangemerkt als een nationaal of internationaal erkend kenmerkend monument van de Nederlandse architectuur, stedenbouw, landinrichting, bouwtechniek of ruimtegebonden kunst; en
- b. in verband met de kwaliteiten, genoemd onder a, behoort tot de ongeveer 100 meest waardevolle monumenten die zijn gebouwd in de periode 1940 tot en met 1958.

Het object is vervaardigd vanaf 1940.

Op grond van artikel 4, eerste lid, van de Tijdelijke beleidsregel 2007 past de minister bij de selectie, bedoeld in artikel 3, de volgende criteria toe:

- a. het monument is een evidente mijlpaal in de ontwikkeling van de architectuur, stedenbouw, landinrichting, bouwtechniek of ruimtegebonden kunst in Nederland, wat onder meer blijkt uit een vooraanstaande positie en duiding in de nationale en internationale vakliteratuur; of
- b. het monument is een essentieel toonbeeld van de belangrijkste cultuurhistorische of sociaalhistorische ontwikkelingen van de wederopbouwperiode in Nederland.

In het onderhavige geval kan worden gesproken van een toonbeeld van een naorlogs middelbaar schoolgebouw (zie verder onder 'waardering').

Ingevolge artikel 4, tweede lid, van de Tijdelijke beleidsregel 2007 houdt de minister bij de selectie bedoeld in artikel 3, rekening met de mate waarin het monument:

- a. een positief behoudsperspectief heeft, zowel technisch als functioneel; en
- b. een positieve invloed heeft op de kwaliteit van de ruimtelijke omgeving.

In het geval van het Groen van Prinsterer Lyceum geldt dat het object nog altijd zijn oorspronkelijke functie van schoolgebouw bezit. Ook het technische behoudsperspectief is positief. Er bestaan op dit moment globale plannen voor ontwikkelingen op de locatie van het schoolgebouw (uitbreiding) maar deze lijken

goed in overeenstemming te kunnen worden gebracht met de monumentale waarde van de school. De technische staat van het Groen van Prinsterer Lyceum is goed.

Het schoolgebouw heeft een positieve invloed op de kwaliteit van de ruimtelijke omgeving en vormt een stedenbouwkundig zwaartepunt binnen de door Van Tijen ontworpen naoorlogse wijk Babberspolder.

HOREN VAN BELANGHEBBENDEN

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 3, vierde lid, van de Monumentenwet 1988, zoals dat artikellid op 31 december 2008 luidde, heeft de gemeente belanghebbenden op de hoogte gesteld van het beschermingsvoorstel en hen in de gelegenheid gesteld zich te doen horen.

De Lentiz Onderwijsgroep, erfpachter, heeft per brief d.d. 3 september 2008 aangegeven bezwaar te maken tegen de voorgenomen aanwijzing als beschermd monument. In de hoorzitting op 15 december 2008 is dit nader toegelicht.

In opdracht van de Lentiz Onderwijsgroep te Vlaardingen, heeft Steenhuis stedenbouw/landschap uit Schiedam een onderzoek verricht naar de stedenbouwkundige, architectonische, typologische en gaafheidswaarden van het Groen van Prinsterer Lyceum. Conclusie van dit onderzoek (d.d. 6 maart 2009) is dat het schoolgebouw niet voldoet aan de door de Minister in de Beleidsregel 2009 gestelde eisen (zie onder 'Aanwijzingsbeleid').

De gemeente Vlaardingen heeft de argumenten die de Lentiz Onderwijsgroep tegen de aanwijzing heeft opgeworpen, behandeld in haar advies van 18 maart 2009. De zienswijze van de Lentiz Onderwijsgroep wordt verder onder 'Advies gemeente' behandeld.

ADVIES GEMEENTE

Burgemeester en wethouders van Vlaardingen hebben bij brief d.d. 18 maart 2009 aangegeven niet overtuigd te zijn dat het hier om een topmonument gaat. De gemeente laat weten dat zij, na afweging van de ingewonnen adviezen en (o.a.) de zienswijze van de Lentiz Onderwijsgroep (erfpachter) tot de conclusie is gekomen vooralsnog geen aanleiding te zien om positief te staan tegenover het voorstel tot aanwijzing van het Groen van Prinsterer Lyceum als rijksmonument. Daarmee neemt de gemeente Vlaardingen het positieve advies van de gemeentelijke monumentencommissie van 17 november 2008 niet over.

De gemeente heeft de argumenten van de zienswijze van de Lentiz onderwijsgroep, ondersteund door het onderzoek van Steenhuis stedenbouw/landschap, zwaarder laten wegen dan het advies van de gemeentelijke monumentencommissie.

De bezwaren van de **Lentiz Onderwijsgroep** tegen aanwijzing worden in de 'Notitie Advisering aanwijzing Groen van Prinsterer als Rijksmonument' (bijlage bij het gemeentelijke advies van 18 maart 2009) - mede gedestilleerd uit het onderzoek van Steenhuis stedenbouw/landschap uit Schiedam - als volgt samengevat:

1. Het schoolgebouw is niet uniek (omdat betonskeletbouw nog steeds wordt toegepast).
2. De renovatie heeft het originele en kenmerkende kleurgebruik onherstelbaar weggenomen.
3. Na de renovatie zijn de elementen van onderwijsvernieuwing nauwelijks terug te vinden.
4. Door verbouw en uitbouw is het rechtlijnige karakter van het gebouw veranderd.

1,130812192113

5. Ingrijpende wijzigingen aan de gangen en de klassen hebben het voor de monumentenstatus essentiële interieur onherkenbaar veranderd.
6. Het kunstwerk van Hank Hans heeft een ander accent gekregen door het na de renovatie aangebrachte kunstwerk. Dit nieuwe kunstwerk domineert sterk in het gevelbeeld.
7. Het aanzicht van het gebouw is door het vervangen van de vensters ingrijpend verstoord.

Verder heeft de Lentiz Onderwijsgroep tijdens de hoorzitting te kennen gegeven te vrezen dat de monumentenstatus het onderwijskundige gebruik zal belemmeren en beperkingen met zich mee zal brengen. Nog niet in te schatten is welke wijzigingen in de toekomst nodig zijn voor het moderne onderwijsproces. Het gebouw moet geschikt zijn en blijven om modern onderwijs te kunnen uitoefenen, zo heeft de Lentiz Onderwijsgroep laten weten.

De **gemeentelijke monumentencommissie** heeft op 17 november 2008 een positief advies op aanwijzing uitgebracht.

ADVIES PROVINCIE

Aan gedeputeerde staten is niet gevraagd te adviseren omdat het object binnen de bebouwde kom ligt.

ADVIES RAAD VOOR CULTUUR

De Raad voor Cultuur heeft bij brief d.d. 7 maart 2011 positief geadviseerd ten aanzien van bescherming als rijksmonument.

WAARDERING

Het schoolgebouw van het voormalige Groen van Prinsterer Lyceum is van algemeen belang als zijnde een vroeg toonbeeld van een naoorlogs schoolgebouw waarin de destijds levende ideeën over onderwijsvernieuwing worden weerspiegeld. Het schoolgebouw vertegenwoordigt stedenbouwkundige waarde in de door stedenbouwkundige Van Tijen ontworpen naoorlogse wijk Babberspolder. Binnen het oeuvre van architect C. Elffers neemt het gebouw een bijzondere plaats in, als zijnde de eerste van een reeks middelbare scholen die hij overal in Nederland ontwierp. Ondanks de latere aanpassingen en uitbreidingen (allen ontworpen door Elffers of diens architectenbureau) die de school ten gevolge van onderwijskundige vernieuwingen heeft ondergaan, is de structuur en het karakter van het oorspronkelijke gebouw nog altijd duidelijk aanwezig. Het schoolgebouw is voorts van belang vanwege de aanwezige kunstwerken.

OVERWEGINGEN RIJKSDIENST

Op de bezwaren tegen aanwijzing van de **Lentiz Onderwijsgroep**, vervat in het gemeentelijke advies, wordt de volgende reactie gegeven:

1. De aanwijzing is niet (enkel) gebaseerd op de constructie van het gebouw. Het Groen van Prinsterer Lyceum te Vlaardingen is één van de ca. 100 objecten uit de wederopbouwperiode die de Minister in 2007 heeft voorgedragen voor aanwijzing tot rijksmonument. Dit betreft een afgewogen selectie van ca. 100 objecten die in de periode van 1940 tot 1959 gerealiseerd zijn. De leidraad bij die keuzes was een tiental thema's: onderdak, verzorgingsstaat, economie, productie, techniek, verkeer, verzuiling, vorming, vrije tijd en herdenking. De selectie doet onder andere recht aan verschillende architectuurstromingen, architectenoeuvres en aan de bijzonderheden

1,130812192114

van de diverse regio's. Zie verder ook onder 'Waardering'. Het Groen van Prinsterer Lyceum neemt een volwaardige plaats in binnen dit selectievoorstel, zijnde de eerste middelbare school die architect Effers ontwierp, die bovendien op grond van jaar van oplevering wèl in aanmerking komt voor aanwijzing binnen dit selectievoorstel. Zie verder ook onder 'Waardering'.

2. Het valt te betreuren dat het kenmerkende kleurgebruik niet meer aanwezig is. Dit was inderdaad een belangrijke waarde. Het feit dat de oorspronkelijke kleurstelling is verdwenen vormt echter geen reden om de aanwijzing tot rijksmonument niet voort te zetten. Bovendien geldt dat - hoewel dit uiteraard niet van overheidswege opgelegd zal worden - het mogelijk is om deze kleurstellingen terug te brengen, op basis van kleurhistorisch onderzoek.
3. Door de renovaties werden bepaalde onderdelen die gelieerd zijn aan de onderwijskundige vernieuwing gewijzigd of verwijderd (zoals het kleurgebruik). De school is in zijn geheel echter nog altijd een (vroeg) toonbeeld van onderwijskundige vernieuwing.
4. Door de - voor de onderwijskundige vernieuwingen noodzakelijke - uitbreidingen is de opzet van de school gewijzigd. De uitbreidingen zijn echter op passende wijze uitgevoerd. Daarnaast zijn de uitbreidingen allen van de hand van Effers of diens bureau, wat in die zin gezien kan worden als een immateriële toegevoegde waarde. De latere toevoegingen zouden eventueel complementair aan de rijksbescherming als gemeentelijk monument kunnen worden aangewezen.
5. Er heeft zich een aantal wijzigingen voorgedaan aan de gangen en lokalen. Deze zijn echter allen gelieerd aan de (moderne) schoolvoering, en in die zin passend bij de ontwikkeling van een schoolgebouw. Door toevoeging van branddeuren in de lange gangen wordt het oorspronkelijk onbelemmerde doorzicht enigszins belemmerd, maar niet op een dusdanig ingrijpende wijze dat dit van invloed zou kunnen zijn op de aanwijzing.
6. De gehele voorgevel van het schoolgebouw heeft een ander accent gekregen door het na de renovatie aangebrachte kunstwerk (dus niet enkel het kunstwerk van Hank Hans). Het betreft hier echter een accent, dat bovendien als passend kan worden beschouwd bij het gebouw. Het kunstwerk dateert bovendien uit ongeveer dezelfde periode als de school.
7. De vervanging van een deel van de vensters is inderdaad een verstoring van het oorspronkelijke gevelbeeld. De school had een grotere monumentale waarde vertegenwoordigd als de oorspronkelijke vensters nog aanwezig waren. Bij de vervanging van de vensters is echter waar mogelijk rekening gehouden met de oorspronkelijke indelingen. De vervanging heeft mede plaatsgevonden uit veiligheidsoverwegingen, waarvoor vanuit het oogpunt van het hedendaagse gebruik als modern schoolgebouw begrip voor kan worden opgebracht.

Ten aanzien van de door de Lentiz Onderwijsgroep uitgesproken vrees dat de monumentenstatus het onderwijskundige gebruik zal belemmeren en beperkingen met zich mee zal brengen, wordt aangegeven dat de Minister in het geval van wijziging van rijksmonumenten rekening houdt met het (tegenwoordige) gebruik. In het onderhavige geval is daarnaast van belang dat het gebouw nog altijd zijn oorspronkelijke functie bezit en de Minister voor aanpassingen ten behoeve van de modernisering van die oorspronkelijke functie over het algemeen positief kan adviseren. Aanwijzing tot rijksmonument betekent derhalve niet dat het gebouw niet meer kan worden aangepast of gemoderniseerd. Het feit dat de Minister het schoolgebouw in zijn huidige, deels gemoderniseerde staat, aanwijst tot rijksmonument is daar illustratief voor. Ten overvloede zij vermeld dat het terugbrengen van de veranderingen iets is wat de Minister uiteraard niet zal verlangen van de erfpachter.

Ten aanzien van de bezwaren van de erfpachter nog het volgende:

- Een monumentenstatus wil niet zeggen dat er aan een pand niets meer mag veranderen. Aan de hand van het bepaalde in de artikelen 2 en 11 t/m 21 van de Monumentenwet 1988 wordt beoordeeld in hoeverre veranderingen aan het object

en aanpassingen daarvan aan een doelmatig geoordeeld gebruik, mogelijk zijn. Immers door middel van het vergunningenstelsel als bedoeld in de bovengenoemde artikelen 11 t/m 21 wordt bezien of en in hoeverre aan de wensen van de betrokkene kan worden tegemoetgekomen. Daarbij wordt ingevolge artikel 2 van de wet rekening gehouden met het gebruik van het monument. Dit betekent dat van geval tot geval beoordeeld dient te worden in hoeverre aan de wensen van de verzoeker kan worden tegemoetgekomen.

In het onderzoek van Steenhuis stedenbouw/landschap uit Schiedam dat in opdracht van de Lentiz Onderwijsgroep is uitgevoerd, wordt in de conclusie onder meer naar voren gebracht dat de scholen van Elffers in Voorburg en Breda eerder in aanmerking zouden moeten komen voor aanwijzing tot rijksmonument dan de school in Vlaardingen. Zoals ook onder 1. toegelicht gaat het hier echter om een selectievoorstel van ca. 100 objecten uit de periode van 1940 tot 1959 (dus tot en met 1958). De school in Breda is pas na 1958 opgeleverd, evenals de school in Voorburg (1962) waardoor het op grond van de Monumentenwet 1988 niet mogelijk zou zijn deze in het selectievoorstel uit 2007 op te nemen, i.v.m. de zogenaamde '50 jaren grens' (art. 1 van de Monumentenwet 1988). Bovendien is de school in Vlaardingen de eerste middelbare school die Elffers ontwierp, wat dit gebouw een bijzondere positie geeft.

De Minister onderschrijft de argumenten van de **gemeentelijke monumentencommissie**, die een positief advies op aanwijzing aan de gemeente heeft verstrekt (zie de bijlage bij het gemeentelijke advies van 18 maart 2009).

De Minister kan zich daarnaast vinden in het voorstel van de commissie om de overige gebouwen die geen deel uitmaken van het aanwijzingsvoorstel aan te wijzen tot gemeentelijk monument.

Onder andere geeft de monumentencommissie aan dat het gebouw door de bouwwijze regelmatig onderhoud behoeft, maar dat dit niet geleid heeft tot vermindering van het materiaal, met uitzondering van de kozijnen en het kleurgebruik. Het metselwerk is gereinigd maar de stenen zijn slechts in zeer geringe mate 'beschadigd' en het voegwerk heeft een gave uitstraling.

De monumentencommissie heeft haar bevindingen vervat in een matrix waarbij een puntentelling heeft geleid tot een score voor het Groen van Prinsterer van 20 punten (panden worden middels deze inventarisatiewijze monumentwaardig geacht vanaf 10 punten).

Voorts laat de monumentencommissie weten dat zij van mening is dat het Groen van Prinsterer Lyceum weliswaar in drie verschillende fasen is uitgebreid, maar dat de uitbreidingen allen van de hand zijn van (het bureau van) de oorspronkelijke architect en dat deze zich over het algemeen voegen in of bij het oorspronkelijke ontwerp. De uitbreidingen hadden ten doel om de oorspronkelijke functie in het gebouw te kunnen handhaven.

Ter volledigheid wordt vermeld dat op 23 maart 2009 door de Historische Vereniging Vlaardingen (HVV) een brief aan de gemeente Vlaardingen is gestuurd, waarin erop wordt aangedrongen het (vooralsnog) negatieve advies op aanwijzing te herzien. De HVV is van mening dat de structuur van het oorspronkelijke bouwdeel nog altijd prominent aanwezig is en dat dit onderdeel nog steeds de kern en blikvanger van het gebouw vormt. Dat er aan de achterzijde een nieuwbouw is toegevoegd doet volgens de HVV al helemaal niets af aan de monumentale status. De HVV wijst er voorts op dat het Groen van Prinsterer Lyceum onderdeel vormt van een totaal selectievoorstel, zoals ook hiervoor aangegeven. De HVV is geen formeel betrokkene in deze procedure.

De gemeente Vlaardingen heeft aangegeven, na afweging van alle adviezen, niet overtuigd te zijn dat het hier gaat om een 'topmonument'. Zoals in het voorgaande toegelicht en zoals aangegeven in de redengevende omschrijving is de Minister een andere mening toegedaan.

1,130812192116

In de aanwijzingsprocedure is aan de orde of het monument voldoende algemeen belang heeft dat bescherming op grond van de wet wenselijk maakt. In die procedure gaat het er immers om te beoordelen of de aanwezige monumentale waarden bescherming op grond van de Monumentenwet 1988 rechtvaardigen en of de mate waarin de betrokkenen beperkingen ondervinden, die mede gelet op de wetsgeschiedenis en jurisprudentie, te accepteren is. Uit de redengevende omschrijving blijkt dat het pand, ondanks de door belanghebbenden opgesomde wijzigingen, van voldoende algemeen belang is om bescherming op grond van de Monumentenwet 1988 te rechtvaardigen.

CONCLUSIE

Aan de overwegingen van de Monumentenwet 1988 ligt onder meer ten grondslag het meer betrekken van lagere overheden bij het behoud van monumenten. In de Memorie van Toelichting wordt het grote belang gememoreerd dat in de huidige wet wordt gehecht aan de inbreng van vooral de gemeente over de aanwijzing. Hoewel op rijksniveau over het al dan niet beschermen wordt beslist, komt aan de adviezen van de lagere overheden een invloedrijke plaats toe. Slechts op zwaarwegende gronden zal de minister van die adviezen kunnen afwijken. In dit geval bestaat daartoe aanleiding, zoals hierboven aangegeven.

De gemeente Vlaardingen heeft besloten zich te conformeren aan het standpunt van de Lentiz onderwijsgroep en derhalve een negatief advies uit te brengen op aanwijzing. Daarmee heeft de gemeente Vlaardingen het positieve advies van de monumentencommissie naast zich neer gelegd.

De Raad voor Cultuur heeft positief geadviseerd ten aanzien van bescherming als rijksmonument.

In het voorgaande is toegelicht wat het standpunt van de Minister in deze is.

Nu het een gebouwd object betreft dat is vervaardigd vanaf 1940 en er sprake is van een monument als bedoeld in artikel 3 van de Tijdelijke beleidsregel 2007 en er wel is gebleken van bezwaren maar in het voorgaande het standpunt van de Minister dienaangaande is toegelicht, wordt het object, conform artikel 3 van de Tijdelijke beleidsregel 2007, WEL aangewezen als beschermd monument.

De bijgevoegde kaart maakt deel uit van dit besluit.

φ

31/08/11